

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Decimis, Primitiis, Et oblationibus. Titvlvs XIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

quocumque status vel conditionis existant, in virtute sanctae obedientiae, ac sub interminatione maledictionis aeternae, distichissime prohibemus: ne aliquos ad votandum, jurandum, aut fidei interposita, seu alias promittendum inducant, ut apud eorum ecclesias sepulturam eligant, vel iam electam ulterius non immutent. Nos enim (si hoc actum fuerit) electionem talem deinceps nullius penitus existere firmam. Statuentur, ut illi, qui sic elegerint, nec apud sic electas ecclesias ulterius sepeliri, nec alibi (nec contra votum, juramentum aut promissum hujusmodi à se factum materiam adhibere venientem) possint eligere sepulturam: sed contentione quacumque cessante, sepeliantur omnino apud illas ecclesias, apud quas sepeliendi de jure fuissent. Nullius sepultura non electa forsitan decessissent. Si velintem religioni vel clerici praedictos in suis ecclesiis vel coemeteriis praesumpserint sepelire, ad restitutionem, tam sepulchrorum corporum (si petantur) quam animarum omnium, quae occasione sepulchrorum peremerunt, quomodolibet ad eisdem, intra decennium negotiatur faciendam ipsos obligatos esse censemus. Quis violenter, ecclesiam ipsam, apud quas sepulti fuerint, necnon et coemeteria earundem, extunc eo ipso, de tantum maneat ecclesiastico supposita interdictione, donec ab eis facta fuerit restitutio plenaria omnium praedictorum.

CAP. II.

Electio dimissa non debet canonice portio, sed parocchialis: & hinc sunt plures.

Idem.

Quisquis quis, cuius majores sunt oblii ab antiquo sepulchro ecclesiae sepeliri, ea dimissa eligi alibi sepulchrum, canonice portio dimissa non debet ecclesiae illi dimissae, in qua ille officia consuevit audire, & ecclesiastica recipere sacramenta. Cum, ut in quo duo habet domicilia, se collocans aequaliter in utroque, loco tertio eligitur sepultura, domiciliorum ecclesiae habebunt inter se & dividere canonice portiones.

In locis etiam minus religiosis, potest nova eligi sepultura, h. d. secundum Zen.

In quantitate dimissa novam (etiam in loco minus religiose) elegerit sepulturam, electionem hujusmodi (sicut in super hoc videantur esse diversa) nequaquam volumus impugnari.

CAP. III.

Tempore persona ad certum locum, postea ad tempus, ecclesiae sua sepultura non auferri, h. d. secundum Zen.

Idem.

Qui, qui habens domicilium in civitate vel castro, quandoque ad villam ruralem se transfert recreationis causa, vel ut ruralia exerceat in eadem, si non electa sepultura decedat ibidem, non in ecclesia dicitur villa, sed in illa parocchiali, vel in ea potius, in qua maiorum ipsius ab antiquo sepulchro extitit, sepeliri debet. Dummodo sibi quae periculo ad ipsam valeat deportari.

Nullus mortuus, qui plures viros suscepit, cum vero ultimo sepeliri debeat.

Nullus autem, qui plures viros habuit successivè, si sepulchrum non eligat, est cum viro ultimo, cuius domicilium retinet & honorem, a tumulanda.

CAP. IV.

Ex consuetudine patris potest impuberi eligere sepulturam: puta

a Vid. cap. de ma. & ob. 2. q. 2. sciendum. & Bal. in l. 1. C. de sepulch. eccl. b Vid. Concil. Trid. sess. 25. de reform. cap. 23. & Canon. consil. 20. cap. 23. de reform. c Vid. Bar. in l. hoc art. ff. de her. inst. d. de sepulch. h. proxima. Fent. d. Vid. Concilium Stratum l. 4. de certum. c. 4. circa finem. e Vid. Abbatum in ca. super ex. ex. de test.

bet autem eligi per seipsum. Et hoc dicit secundum Zen. quoad titulum, sed non quoad sexum: unde possit addi: Et pro anima non legat, sine assensu patris bona non castrensis. Domin.

Idem in eodem a.

Item b patet minores filios, qui nequeunt, antequam ad annos pubertatis perveniant, eligere sepulturam, possit (si consuetudo recte id habeat) quo voluerit sepelire: hoc tamen non potest, ubi consuetudo hujusmodi non habetur, sed sunt cum suis majoribus, vel in parocchiali ecclesia tumulandi. Quamvis autem filius familiaris absque patris assensu, sibi possit liberè eligere sepulturam, pro anima tamen sua, & prae ipsius assensum (nisi peculium castrense, aut quasi castrense habeat) aliquid iudicare non potest.

Religiosi nisi multam remota à monasterio, nequeunt alibi eligere sepulturam, h. d. secundum in electionem. Zen.

Idem in eodem.

Religiosi nisi à propriis monasteriis ad foras sint remoti, quod ad ea cum moritur commode portari non possint, nequeunt eorum vellet vel nollet non habeant sibi eligere sepulturam: sed sunt apud sua monasteria tumulandi.

DE DECIMIS, PRIMITIIS, ET OBLATIONIBUS.

TITVLVS XIII.

CAP. I.

Populus, ut ecclesia iura debita persolvat, est in predicationibus & aliis exhortandus, h. d. secundum Zen.

Gregorius IX. Fratribus predicantibus & ministris.

Discretioni d vestra mandamus, districtus inhabitantes, ne talia, quae audientes à decimarum, seu aliarum rerum, ecclesiae debitorum resolutione retrahant, vel alias animas corumpant audientium, in sermonibus vestris, vel alibi proponere de cetero praesumatis. Imò verbo & opere informetis eisdem, ut ad solutionem praedictorum prompè voluntatis animo sint intenti.

CAP. II.

Trivulgium decimarum novaliu concedens, non includit decimas novaliu, per alios possessas tempore imperationis: & loca tantum includit, sub principibus antea, & ad portiones antiquam, h. d. usq. ad 6. Statuimus, secundum Dominum.

Alexander IV.

Statuto perpetuo declaramus, quod indultum illud Apostolicum (quod plerisque conceditur per novaliu decimas pro ea portione percipere valeant, qua veteres eos contingunt, ad illas novaliu decimas (quas tempore illo, quo imperatum vel obtentum extitit hoc indultum alii e, possidebant, cum de hoc in ipso mentione nulla fiat) nullatenus se extendit: nec ad alias etiam, nisi in his tantum locis, ubi veteres tunc (quando dictum indultum imperatum fuit) ipsi imperatores habebant, & pro ea solummodo portione, qua ipsi tempore imperationis hujusmodi percipiebant antiquas.

Trivulgium decimarum novaliu limitatum ad mensuram antiquam, non potest ultra dimissam includere: sicut in Castrensis & Carthusiensis, h. d.

a Haec duo verba, in eodem, desunt in antig. codicib. b Vid. Antonium de Burro in cap. de nove exor. de sepulchris. c Vid. Bar. in l. qui in portate, ff. de testa. Fent. d Vid. Concil. Trid. sess. 25. de reform. c. 12. & B. Thom. 2. 2. q. 27. art. 1. e Vid. L. impuberi. ff. de admi. tut.

Eff

Statimus praeerea, quod idem indultum obtentum ab his, qui tempore imperatoris totaliter veteres percipiebant decimas, ut ultra medietatem decimarum novialium nullatenus extendatur: quia non est verisimile, situm de plena & integra perceptione veterum fuisset expressum, quod Apostolica sedes patiter & similiter novialium decimas, in tam grave parocchialium ecclesiarum dispendium, indulgisset, quod quae ratione talis indulti sive imperati jam, sive imperandi deinceps, non possit in novialibus (quae amodo sunt) vindicari & acquiri vel percipi, plus quam medietas decimarum ipsorum novialium: etiam si amplius in veteribus habebatur, cum non sit dicendum asperum, sed pium potius & benignum, si super decimis futurorum novialium contra parocchialium ecclesiarum gravamen (quod ex distinctione a indulti huiusmodi possit accedere) taliter obviatur. Religiosos tamen Cistericenses & Carthusienses ordinum statuto & declaratione huiusmodi quantum ad hos duos articulos, videlicet de medietate decimarum novialium comprehendendi nolumus, vel constringi.

Privilegiati super decimis recipiendi, ecclesiae parocchiales gratis assignare debent portionem pro debitis oneribus supportandis. h. d. Dominicus.

Vbi autem per huiusmodi concessiones decimarum parocchiales ecclesiae adeo gravari contingit, quod earum rectores de ipsarum redditibus congrue sustentari, & commode iura Episcopalia exhibere non possint: providetur per locorum ordinarios, & ordinem taliter, quod eidem rectoribus, tantum de illarum reliquiis provenientibus, quod exinde competentem sustentationem habere possint, & Episcopalia iura solvere valeant, aliaque onera debita supportare.

Decima per laicos ante Lateranense Concilium in feudum receptum a religiosis per eos recognita in feudum, non possunt ipsi religiosis concedi, sine diaecesano consensu. hoc dicit. Dominicus.

Sanè quamvis forte à religiosis exemptis & aliis fiant infundationes de decimis detentis à laicis, & iidem laici, quod illas ab ipsis religiosis in feudum teneant, recognoscant, non tamen licet religiosis eisdem post talem infundationem, vel recognitionem sic de facto praesumptam huiusmodi decimas de manibus laicorum ipsorum acquirere, vel recipere absque diaecesano Episcoporum assensu. Illas autem decimas intelligimus posse taliter à religiosis de manibus laicorum recipi vel acquiri, quae ante Lateranense Concilium ipsis laicis in feudum perceptum fuisse concessit.

Diaecesis compellens religiosis exemptis saltem decimas parocchialibus ecclesiis, si non agatur de rebu exemptis. hoc dicit. Dominicus.

Diaecelani vero parocchialium ecclesiarum, ad requisi- tionem rectorum earundem, de ipsis religiosis super decimis, quas habent vel eos habere contingit, quae quidem alias ad ipsas spectaverunt et ecclesias (nisi de rebu exemptis agatur) exhibeant iustitiae complementum.

Religiosi etiam exempti de possessionibus acquisitis, & acquirendis ecclesiis parocchialibus saltem debent decimas, si privilegio non sunt. hoc dicit. Dominicus.

Ceterum iidem religiosi, tam exempti, quam non exempti de terris & possessionibus acquisitis hactenus & amodo acquirendis decimas integre solvare illis ecclesiis, quibus eadem possessiones & terrae prius fuerant decimales, nisi super hoc speciali iure vel privilegio sint muniti.

Ex donatione laicorum habentes decimas antiquas, novales, supervenientes non venduntur non percipiunt. h. d. Dom.

a. dist. Distinctio. b. Ad huc vide h. in epistola de maiestate l. inter eos. ff. de regul. iur. Font. c. hoc est Concilium Lateranense. sub Alex. III. cap. 9.

Nec pro eo, quod forte in aliquibus parocchialibus majores decimas, seu partem illarum acquirere de manibus laicorum, possint pro eadem vel futuri percipiendi de novo postmodum. Nam novales in eisdem parocchialibus, per quam hoc fieri valeant, casus factus.

DE REGULARIBUS & ET TRANSCURRENTIBUS ad religio-
sum.

TITVLVS XIV.
CAP. I.

Si minor 21. an. ingrediatur religionem, in xv. ann. non habet nisi in ipso xv. anno professionem facere, nisi habens professionem recipere, vel expresso iuramento habere professionem post 11. annos. Statutum per vicarium xv. anno postea habere, nisi est distinctus, intelligitur professus, nisi sita sita fuerit, nisi veniens exhereditatus habitus inducatur. Si vero in xv. ingrediatur, si postea habuerit per annum, tunc dicitur professus, intelligitur professus. Item. And.

Innocentius quartus.

IS b, qui monasterium ante xv. annos, vel minus, non completus efficitur, ingreditur, nisi eum complete professionem faciat in sequenti, vel habitum religionis accipiat, qui dati pronuntibus consensit, seu professionem à se prius factam, ratam expressè habent, tunc potest infra e. sequentem annum ad annum recedere. Quod si per totum sequentem annum in monasterio permanserit, ubi professionem & noviciatum suum habitus indistincti, professionem per hoc fecerit, vel si prius fecerat, ratam habuisse videtur: nisi tamen distinctio ibi habitus habeatur, quod & postea noviciatus, ac etiam alii communem vitam cum eis ducentem simili penitus habitu induantur. Qui vero post quatuordecim annos habitum religionis accipere, si per annum illum gesta verit, extra religionem assumptam praesumitur veteratit esse professus, nisi pro- fessi a noviciis dissimilitudine habitus manente, quibus contantur, quoniam cum in hoc se decem annos pervenerit, quid agat agnoscit. Et cetero de tempore discretionis tempore ordinem (postquam hunc, non habuerit spacio) intelligitur famulatus approbatus. Item autem in illo, qui ante discretionis annum habitum induit regularem: cum eorum, qui tunc agunt, tunc non habent intellectum.

Pro declaratione quae sunt habitus distincti. h. d. Dom.

Diaconos, & quoque seu diffinitos intelligimus esse habitus, sive noviciis, sive professis distinctos veteratit, sive benedictur, cum profectibus benedictur, sive etiam aliquid aliud fiat, per quod noviciatus & professorum habitu diceratur.

CAP. II.

Traditores & minores extra monasterium quatuordecim annos sui ordinis professionem recipere non possunt, quod si fuerint, non possunt illi casus non esse canonici, & ipsi ad religionem professionem aliorum sunt suscepti, & ponendi parati, quae per professionem casus eis consuevit intelligi. Item. And.

a. De materia huius tituli, vide quae scribitur in Concilio Tridentino, sessio. vi. tituli de regul. & monachis cap. 1. ubi dicitur, quod si quis ante discretionem suam, vel ante professionem, vel ante habitum, vel ante benedictionem, vel ante aliquid aliud, quod per professionem casus eis consuevit intelligi, non possit illi casus non esse canonici, & ipsi ad religionem professionem aliorum sunt suscepti, & ponendi parati, quae per professionem casus eis consuevit intelligi. Item. And.